THIS PUBLICATION IS LINCENSED BY SECRETARY OF STATE OF CANADA.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. —— Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

РІК II. Ч. 32. СУБОТА, 5. ЧЕРВНЯ, 1920. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, JUNE 5th 1920. No. 32. VOL. II.

The Provincial Library City

Новинки.

Польська армія втікає в дикім переполосі.

КОПЕНГАГА, 3. червня. — Надійшли сюди вісти, що польська армія втікає в дикім переполосі перед сильними большевицькими військами. Большевицькі війська гонять польські війська назад.

Поступають на обох крилах.

ЛОНДОН, 3. червня. — Російські большевицькі війська наступають на обох крилах польського фронту, за винятком здовж ріки Березини. Таку вістку отримано тут бездротним телеграфом з Москви. Комунікат говорить:

"В напрямі Молодечна, ми продовжаємо наступ близько зелізничої лінії. На полудневий схід від Мозира, близько гирла ріки Березини, борба продовжає ся зі змінними успіхами. В околиці Білої Церкви, сім миль від Білої, ми гонимо ворога назад в напрямі міста.

"В напрямі Свенціяни ви заняли кілька сіл після завзятої боротьби.

"В околиці села Крівіче, ми перемогли ворожий опір і заняли кілька сіл.

"В околиці Київа продовжає ся перестрілка обох сторін.

"В околиці Вапнярки боротьба продовжає ся 14 миль на полудне від Вапнярки по обох боках зелізничої лінії."

Польські війська поносять величезні втрати.

КОПЕНГАГА, 1. червня. — Прибувші до Познаня польські ранені жовніри розказують, що втрати польської армії на російськім фронті дуже великі. Всі шпиталі переповнені раненими. Польські жовніри в Познані твердять, що навіть Німці на французькім фронті не поносили підчас останньої війни таких втрат в людях, які поносять тепер Поляки на російськім фронті.

Пілсудський посилає війська для оборони Вільна.

БЕРЛІН, 31. мая. — З останніх донесень отриманих тут представниками союзників вияснюєть ся, що совітські війська вже підійшли до передмість Київа і заняли укріплений міст на Дніпрі.

Пілсудський післав велику армію для оборони Вільна, так як польські війська, котрі находили ся в районах Вільна і Двінська, зістали розбиті червоноармейцями.

Совітські війська заняли столицю Персії.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 3. червня. — Перська леґація, що перебуває під сю пору в Константинополи одержала телеграму, яка говорить, що совітські війська заняли столицю Персії, Тегеран.

Сподіють ся, що совітські війська вицофають ся з Персії.

ЛОНДОН, 3. червня. — Сесіл Гармсворт, підсекретар заграничних справ, заявив в британськім парляменті, що совітські війська вицофають ся незадовго з міста Ензелі, в Персії, яке вони заняли минувшого тижня.

Місто Ензелі лежить над Каспійським озером.

Хочуть забрати денікінські кораблі.

ПАРИЖ, 3. червня. — Сюди доходять вісти, що совітські війська виеїдають дальше в Ензелі. Тегеранське правительство переговорює з совітським правительством про відтягнене совітських військ з Персії. Народний комісар закордонних справ, Чічерін, повідомив бездротною телеграмою перське правительство, що совітські війська вицофають ся так скоро, як тільки їхня місія буде скінчена, т. є. скоро тільки заберуть кораблі Денікіна, бувшого проти большевицького провідника.

Совітське правительство відтягне війська з Персії.

ЛОНДОН, 31. мая. — З офіціяльних жерел повідомляють, що російське совітське правительство відтягне свої війська з перських міст Ензелі і Решт.

Сю обіцянку, як думають, зроблено в звязи з перебуванем совітської делеґації Красіна в Лондоні.

Торговля межи Швецією і Росією в повнім ході.

ШТОКГОЛЬМ, 4. червня. — Шведський корабель "Gauthied", який тиждень тому назад завіз повний ладунок автомобілів і рільничих машин до Ревалю в Естонії, призначений для російських кооператив, повернув сюди в середу і привіз 143 штаб золота на суму 1,000.000 фунтів штерлінгів.

Експерти узнали се золото за першої якости.

Капітан корабля сказав нині кореспондентови, що в понеділок прибув з Москви до Ревалю спеціяльний потяг і привіз з собою на 4,000.000 фунтів штерлінгів золота. Потягу стеріг відділ жовнірів.

Торговельні переговори ще не почали ся.

ЛОНДОН, 3. червня. — Британський премієр Лойд Джордж заявив сегодня в парляменті, що торговельні переговори між аліянтами і Л. Красіном, совітським міністром торговлі і промислу ще не розпочали ся. Відповідаючи на ріжні запити відносно переговорів з Росією, премієр заявив, що поки Велика Британія розпічне переговори, то мусить перше дістати ще поясненя на много питань. Росія мусить загарантувати, що не буде атакувати британських інтересів ані на сході ні в Британії, як рівнож мусить згодитись освободити всіх британських полонених так військових як і цивільних. Після залагодженя тих справ Великою Британією, розпічнуть ся аліянтські переговори.

Представителі Франції і Італії є також в Лондоні.

Дальше Лойд Джордж заявив, що рішене найвисшої аліянтської ради розпочати торговлю з Росією залало ще на конференції в Сан Ремо. Найвисша рада рішила увійти в дискусію з Л. Красіном і російською торговельною делеґацією за винятком Літвіва в Лондоні як найскорше, щоби почати з Росією торговельні зносини.

Готові усунути перешкоди.

Премієр заявив дальше, що було порішено також переговорювати з російською делеґацією про найліпші методи усуненя перешкод і трудносний з дороги мирних торговельних зносин в користь загальних інтересів Европи.

Відповідаючи на питанє ким уповажнений і кого заступає Красін, Лойд Джордж відповів, що Красін є головою делеґації заступаючої російські кооперативні організації, але він є одночасно і міністром совітського правительства і як такий, то без сумніву він робить все в імени совітського правительства.

Злучені Держави будуть заступлені на конференції.

ВАШІНҐТОН, 3. червня. — На наближаючій ся конференції в Лондоні між Красіном, совітським комісарем торговлі і промислу а аліянтськими представителями найвисшої економічної ради, будуть заступлені також неофіціяльно і Злучені Держави. Таку заяву зложили тутешні урядники.

Упадок шляхоцької Польщі недалекий.

ВІДЕНЬ, 1. червня. — Перебуваючий в концентраційнім таборі в околицях Відня провідник бувшого угорського совітського правительства Беля Кун, в бесіді зі співробітниками ґазет заявив, що теперішне польське мілітаристичне правительство скоро упаде і буде замінене совітським правительством.

Беля Кун отримав листи від польських соціялістів, в котрих вказуєть ся, що положенє в Польщі дуже грізне. Один з визначних польських соціялістів пише, що теперішне польське правительство находить ся немов на вулкані. Кождого дня вибухають в польській армії повстаня. Страйковий рух щораз більше і більше поширюєть ся. Ніхто не сумніваєть ся в тім, що війська Пілсудського будуть розбиті, і російські війська внедовзі появлять ся під стінами Варшави, єсли єще до того часу не буде встановлене в Польщі совітське правительство, котре обєднить ся з російським.

Італія і Франція будуть також переговорювати з Красіном.

ЛОНДОН, 1. червня. — Тутешня ґазета "Стар" доносить, що премієри Італії і Франції будуть мати наради з находячим ся в Лондоні совітським комісаром торговлі і промислу, Красіном.

Дальше говорить ся в сій ґазеті, що премієри Італії і Франції повідомили англійське правительство, що вони бажають, аби Лойд Джордж порадив ся з ними перед розпочатєм конференції з Красіном.

Доносять, що італійський премієр Нітті і французький премієр Мілєран вже запрошені до Лондону на конференцію з Красіном.

Італія і Росія обміняють ся полоненими.

РИМ, 31. мая. Урядово оповіщаєть ся, що межи совітською Росією і Італією вже заключено угоду дотично обміни военних плінників, Обміна пічнеть ся в середині червня.

Париські комуністи устроїли велику демонстрацію.

ПАРИЖ, 31. мая. — В день 49-ої річниці Французької Комуни тутешні комуністи устроїли велику демонстрацію, в котрій брали участь бувші члени комуни і десятки тисяч членів всіх комуністичних орґанізацій.

Стіна, коло котрої 49 літ то му назад були розстріляні комуністи, була прибрана цвітами і вінками.

Демонстранти йшли походом улицями міста і взносили оклики: "Хай жиє комуна!" і "Долів війну!".

Боротьба межи робітниками і поліцією.

БРІСТОЛЬ, Англія, 31. мая. — Вчера виникли тут поважні сутички межи робітниками і поліцією. Кілька осіб убитих і ранених. На улицях міста патролюють тепер відділи національної оборони. Деякі фабрики стережуть жовніри.

Закликають бойкотувати Угорщину.

АМСТЕРДАМ, 31. мая. — Секретаріят Інтернаціональної Федерації Робітничих Союзів звернув ся до всіх національних робітничих організацій з закликом обявити бойкот проти Угорщини.

Сподіють ся, що сей заклик знайде відгук у всіх краях.

Сподіють ся зміни в Німеччині.

ЛОНДОН, 3. червня. — Британські і французькі урядники в Берліні доносять, що активність протирепубликанських (монархістичних) елементів зростає. Головну ролю в сім русі відограє так звана Німецька Народна Партія, котра веде пропаґанду за встановленєм ограниченого монархістичного режіму.

Сподіють ся, що вибори слідуючої неділі віддадуть власть в руки сильної реакції або скрайних радикалів. (Мають певно на думці німецьких независимих соціялістів, бо німецькі комуністи після рішеня своєї екзекутиви не беруть в сих виборах участи. — Ред.) З огляду на змагаючу ся завзяту борбу між обома крайними сторонами, середна течія (т. є. шайдеманівці. — Ред.) втратили свій ґрунт під ногами.

Дають кредит центральним державам.

ПАРИЖ, 3. червня. — Правительства Великої Британії, Данії, Голяндії, Норвеґії, Швеції і Швайцарії згодили ся дати центральним державам, включаючи Австрію і Угорщину, новий кредит і поміч для відбудови осередних країв. Правительства центральних держав дістануть кредит головно в формі сирівцю і поживи. Злучені Держави жотяй не є офіціяльно заступлені в комітеті помочі центральним державам, то вони дадуть свою поміч і поза комітетом. Арґентина рішила дати центральним державам кредиту на 35,000,000 французьких франків, а Італія 10,000,000 лірів. До комітету запрошені також Канада, Бельгія і Еспанія, але вони не дали ще своєї дефінітивної відповіди. Велика Британія дає для Австрії кредит на 10,000,000 фунтів штерлінгів, 3,000 тон мороженого мяса і 4,000 тон солонини. Знова Злучені Держави мають доставити для Польщі 200,000 тон а для Чехословакія 25,000 тон муки. Угорщина має також дістати зі Злучених Держав 15,000 тон муки.

Добичі совітських військ в Ензелі.

ЛОНДОН, 29. мая. — Після бездротної депеші з Москви, совітські війська забрали в Ензелі великі запаси амуніції і товарів, що остали ся після утечі Денікіна. Між иншим сконфісковано 50 армат і 20,000 куль, поверх 20 корабельних приладів бездротного телеґрафу, три полеві телеґрафічні стації, 4 літаки, 160,000 пудів бавовни, 23,000 пудів зелізничих рель, 40 зелізничих ваґонів і около 7,000 пудів меду. До того треба додати цілу фльоту Каспійського моря. Декотрими кораблями вже перевозить ся нафту і оливу з Баку до Астрахану.

Російські часописі не приймають оголошень.

ЛОНДОН, 29. мая. — Часописи в совітській Росії під ніяким услівєм не приймають бизнесових оголошень. Приватні особи не мають права видавати часописий, а тайних видавництв нема, бо нема для сего потреби. Таку вістку одержали обєднані властителі ґазет в Великій Британії.

"Ізвєстія", урядовий орґан центрального комітету совітів, що виходить в Москві, має поверх 2,000.000 циркуляції.

"Правда", головний орґан комуністичної партії, що виходить також в Москві, має 1,800,000 читачів. В Москві виходить ще кілька менших ґазет, але вони мають менше значінє. В Петрограді виходить також "Правда" з циркуляцією 100,000. Всі ті ґазети виходять щоденно.

Виходять в Росії також тижневники, але не реґулярно. Помимо того, що в Росії дає ся відчувати брак паперу, совітське правительство видає свої власні ґазети і друкує великі маси літератури для веденя пропаґанди в Німеччині, Угорщині, Індіях, Персії, Єгипті, Туреччині, Мексику і Ірляндії. Більшість тої літератури є добре писана і артистично друкована.

Домагають ся націоналізації копалень.

ЙОГАНЕСБУРҐ, (Трансвалія), 29. мая. — Полудневоафриканська робітнича федерація, котра контролює робітничі союзи (юнії) в полудневій Африці, після довгої дискусії приняла резолюцію, в якій домагає ся націоналізації всіх копалень вугля і золота.

Резолюція зазначує, що єсли уряд не постарає ся задосить учинити ухвалі в означенім часі, то федерація ужиє дуже драстичних кроків, щоби змусити правительство виповнити домаганя робітників.

Післали до Ірляндії военні кораблі.

ЛОНДОН, 31. мая. — Англійське правительство післало до Ірляндії кілька военних кораблів. Після погляду ґазет, положенє в Ірляндії більше грізне ніж уважають.

Реакційні ґазети перестерігають правительство проти Син-Фейнерів, котрі, після їх думки, "готують ся нанести рішучий удар законови і порядку".

Напад на поліційні бараки і инші правительственні заведеня продовжують ся. Зелізнодорожники заявили, що вони відмовляють ся від перевозу поїздів з жовнірами і амуніцією.

БЮТЬ СЯ ЗА СВОЇХ КАТІВ.

Бувші укр. полонені в берестейськім таборі воюють з польською армією.

Віденський "Укр. Прапор" з 8. мая доносить:

"По вісткам із польських часописий, формуюча ся в Берестю українська бриґада, в числі около 2.000 людий вже бореть ся поруч польської армії на східному фронті".

Очевидно, що згадану бриґаду в Берестю еформували петлюрівські аґенти — за гроші і на розказ шляхоцької Польщі.

І маємо перед очима такий факт, що українські полонені і інтерновані, котрі мучили ся по польських таборах і котрих панська Польща в ріжний спосіб прямо винищувала, щоби з них не остало навіть сліду, — ті самі полонені, за намовою запроданця Петлюри або і під загрозою, йдуть нині проливати кров за своїх катів, за своїх гнобителів.

З таких обдурених Петлюрою полонених складають ся всі "українські війська", які бють ся поруч з шляхоцькою Польщею проти Радянської України і Совітської Росії.

Що виробляють польські жовніри в Галичині.

З села Радохонців, Мостиського повіту пишуть:

Дня 24. цвітня загостило до нашого села 24 жовнірів під командою поручника для стягненя контингенту збіжа. Війт Поляк, поставлений і ніким не вибираний, розмістив тих жовнірів по хатах Українців і позволив їм, як росказували самі жовніри, взяти в кождій хаті одну курку. Жовніри не вдоволили ся сим і брали кілько їм подобаєть ся. Брали крілики, яйця, молоко і гроші. В одної жінки, що замкнула двері, ті двері силою вивалено.

ЗНОВ МІЛІОНОВЕ ЗЛОДІЙСТВО ПЕТЛЮРІВСЬКОГО "ДИПЛЬОМАТА".

Віденський "Укр. Прапор" з 8. мая доносить:

Ще не присхла память на кровавій "афері" з Біленьким, а Відень вже має свіжу українську "аферу" — тим разом з **крадіжю міліонового майна,** якого доконав один укр. дипльоматичний курієр на другім дипльоматичнім курієрі, своїм товариші. Про саму справу не станемо ширше розводити ся. **Занадто вона гидка і брудна.** Пригадаємо тільки, що за **короткий** протяг часу — се вже **четверта кримінальна** українська справа у Відни. **А в кождій грають роль українські генерали, українські аташе, українські секретарі посольства або українські дипльоматичні курієри. І кождий з них або краде гроші, вбиває або хоче вбити другого** і сам топить ся у крові. Нечуваний, страшний кошмар! Тому не дивниця, що тутешна часопись "8 Uhr Abendblatt" написала статю п. н. "Ukrainische Diplomaten" (вівтіркове число), яка безоглядно нищить і демаскуе нас всіх.

(Петлюрівські "дипльомати" до всего нездарі, але закрадати міліони потрафлять.)

Польське правительство хоче вислати укр. робітників на роботи до Франції.

Як довідуємо ся, до Львова приїхала французька місія в цїли навязаня службових договорів з галицькими робітниками. Французька місія працює в порозумінню з польським правительством і по думці польсько-французької конвенції. На чолі місії стоїть Махвіц; мають заложити ся вербункові бюра у Львові, і в Кракові. ("Укр. Прапор.")

УВАГА!

Товариші! Хто пришле нам пять адресів своїх знакомих, приятелів або сусідів, котрі ще не читають до сеї пори "Укр. Робітничих Вістий", той дістане від нас даром гарну поучаючу книжочку.

Адміністрація "Укр. Роб. Вістий".

Позір! Позір!

ВІННІПЕҐСЬКІ РОБІТНИКИ!

В НЕДІЛЮ, 6-го ЧЕРВНЯ

О ГОДИНІ 2.30 ПО ПОЛУДНИ

відбудеть ся

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

ВЕЛИКИЙ РОБІТНИЧИЙ

МІТІНҐ

на котрім т. М. ПОПОВИЧ буде промовляти

ПРО ТЕПЕРІШНЇЙ ХІД ПОДІЙ НА УКРАЇНІ

ПРИХОДІТЬ ВСІ ЗАВЧАСУ, ЩОБИ ЗАСТАТИ СВОБІДНЕ КРІСЛО В ГАЛІ.

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази в тиждень заходом Видавничого Стоваришеня Українських Робітничих Вістий.
Передплата $4.00 на рік.
Редакція за оголошеня не відвічає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

"СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ФРОНТ".

Під таким наголовком містить Л. Ганкевич у львівськім "Вперед" (в надзвичайнім першомайськім виданю) статю, в котрій пишучи про зраду Петрушевича, Панейка, Цегельського і Ко., каже:

"Яка іронія долі! Проводирі українського Піємонту, східної Галичини, що, десятки літ, майже одинока серед найтяжших відносин була огнищем української ірреденти, ті проводирі перші кидають ся в обійми Денікіна..."

І справді, яка іронія долі! І як се похвально для Л. Ганкевича, що він викриває та пятнує перед українськими працюючими масами зраду "провідників українського Піємонту, східної Галичини". Але біда в тім, що поговірка каже: "чуже бачиш під лісом, а свого не бачиш під носом".

Правда, що "провідники українського Піємонту" з черідки Петрушевича і Ко. зрадили тому Піємонтові, але де є галицькі "соціялісти", товариші Л. Ганкевича? Що вони тепер роблять? Чиї інтереси вони тепер заступають? Де є тепер М. Ганкевич, Вітик, Старосольський, Темницький, Безпалко, всі ті, що уважали себе та щей тепер уважають провідниками галицьких працюючих мас? Про се Л. Ганкевич великозначучо мовчить.

Петрушевич, Панейко і Ко., зраджуюни "українському Піємонтові", зістали ся вірними собі. Вони завсігди були вірними слугами австрійсько-габсбурського трону, перед котрим вислугувались до його послідного воздиханя. Коли-ж трон Габсбурґів розлетів ся, то вони і тоді не захотіли зєднати земель східної Галичини разом зі всею Україною, а старали ся лише всіма силами утворити кругом дрогобицької нафти свій загуменок, в котрім вони могли би панувати. Коли їм самим се на вдало ся зробити, а Денікін пообіцяв їм поміч, то вони і кинулись йому в обійми.

А що в той час робили галицькі "соціялісти"?

На самім початку австрійської революції вони пішли рука-об-руку з тими самими провідниками "галицького Піємонту", пізнійше перейшли на сторону Петлюри, а нарешті опинили ся разом із своїми товаришами з Наддніпрянщини Лівицьким, Мартосом, Поршем, Мазепою і иншими у Варшаві. За цілий час української революції вони, "соціялісти", служили кому попало, лише не українським працюючим масам. Мало того. Вони зраджували тим масам на кождім кроці, та і тепер провадять дальше свою зрадничу роботу. Вони, з'єднавшись коло польського наганяча Петлюри, своєю зрадничою роботою кинули половину українського працючого люду в кігті польських імперіялістів. Вони спокійно сидять у Варшаві, тоді, як польські карні експедиції палять українські села, знущають ся над безборонними женщинами і дітьми, рабуючи все до нитки, до останнього цента.

"Волосе дубом стає від того, що в нас творить ся", — пише кореспондент з Волині до віденської "Нової Доби", — "і колиб все докладно розказати, то і самого Данта можна би перелякати"... А карають польські експедиції в той спосіб; — "Сорочку закочувало ся, на голову наступало ся ногами, а чотири чоловіки з ґумовими канчуками обступали навхрест нещасну жертву... По першому ударі виступали хрестом на спині чотири кріваві пасмуги. Се був "раз"... А таких "разів" було не менше 25." (Той-же кореспондент до "Нової Доби".)

Такий є наслідок роботи тих, хто звав себе "соціялістами" і про роботу котрих Лев Ганкевич промовчує в свому "Соціялістичному фронті".

Мало того. Тоді, коли панове українські "соціялісти" сидять у Варшаві, із тої же самої Варшави інтерновані Українці просять поратунку, бо умирають голодовою смертю.

А от "Голос розпуки з табору у Вадовицях", поміщений в львівському "Вперед", органі тих же самих Ганкевичів, Старосольських та Безпалків. Читаємо там:

"Як в найкоротшому часі відносини не змінять ся на ліпше або не наспіє яка посторонна помічна-акція, то **все вигине голодовою смертю** в дослівнім значіню сего слова. Люди виглядають неначе кістяки або ходячі трупи... Нагайка та грубий кінець кріса не виходить з моди.

Се все не голословні фрази, а тільки незбиті факти, які представляють собою не неволю а тільки живі та страшні картини дантейського пекла.

Хто має добру волю та змогу, нехай приїде та наочно пересвідчить ся..."

Сих неімовірних злочинів допускають ся польські імперіялісти, котрим в обійми кинули ся ті, що своїм криком про зраду Петрушевича і Ко. пробують відвернути увагу українських працюючих мас від тої страшної зради, котрої вони самі допустили ся.

"Хто має добру волю та змогу, нехай приїде та наочно пересвідчить ся", — кличуть голосом розпуки жертви злочинної "політики" Петлюри і Ко. та панів від "Вперед".

Вони — Вітики, Безпалки, Шаповали і ціла зграя инших з Петлюрою на чолі мають змогу, вони навіть і їздять по таборах полонених, але не для того, щоби "пересвідчити ся" та ратувати полонених від голодової смерти, чи від польського кріса, а для того, щоби вибрати межи ними здібних еще носити того кріса і вислати їх до армії Пілсудського, та помогти польським дідичам повернути на Україну і завести там шляхоцькі порядки та наслати карні експедиції на українських селян. Се вже не "іронія долі", але підла і ганебна зрада, якої не знає ні один народ в своїй історії. Навіть російські "соціялісти", Керенський, Чернов і инші, побачивши результат аліянтської інтервенції в Росії, побачивши "господарку" Колчака, Денікіна та Юденіча — виступили проти інтервенції і тої "господарки".

Але "соціялістичний фронт" Ганкевичів, Вітиків, Безпалків, Старосольських з галицького боку, а Мазепів, Лівицьких, Поршів, Мартосів, Шаповалів — з Наддніпрянщини, кинувшись в обійми польських імперіялістів, всіма силами помагає Пілсудському і Петлюрі здушити молоду Українську Радянську Республику, помогає вернути польським дідичам землі, відобрані в них українським селянством, і тим самим хоче пімстити ся на українських селянах і робітниках за те, що вони не дозволили панам "соціялістам" панувати коло міністерських жолобців, до котрих вони вже раз були допали ся.

І після того всего Л. Ганкевич в свому "соціялістичному" фронті" сміє еще покликатись на слова великого учителя соціялізму Карла Маркса!

Волинець.

Товариші! Спішіть з відновленем переплати! Збирайте на "Укр. Робітничі Вісти" пресовий фонд, устроюйте на сю ціль представленя і концерти.

КОНФЛІКТ ДВОХ СИЛ НА СХОДІ.

Не без здивованя кождий читав останні телеґрами (ся статя була написана на початку мая) з далекого Сходу, що Японці розпочали в більших розмірах офензиву проти большевиків. Вони заняли Владивосток, Николаевск, Хабаровск, та знищили вогнем много місцевостий. На перший погляд се все стало ся нагло, несподівано, тим більше, що японський уряд все запевнював, що він не має наміру втручуватись у внутрішні діла большевицької Росії, не має захватних цілий в Сибірі і що він придержуєть ся постанов антанти, яка відказалась від оружної боротьби проти совітської Росії.

Що-ж було причиною сего наглого виступу і наступу Японії проти большевиків?

Причини мусимо шукати в ось яких мотивах. Мотивом тут була оборона загроженого імперіялістичного капіталу перед революцією і соціялізмом, що йдуть нестримним ходом від революційної і соціялістичної Росії.

На се вказує заява японського міністра війни Танака, який висказав ся перед співробітником "Таймсу", що "Японія за всяку ціну хоче держати большевизм далеко від своїх границь".

Звідки взяв ся сей страх японського уряду перед російським большевизмом? Що Японія представляє собою на далекому Сході, що чує ся загрожена революцією і соціялізмом? Киньмо оком на недавно минуле Японії.

Японія перед очима послідних трох ґенерацій відбула задивляючий розвій від патріярхально-февдальних відносин до імперіялістичних форм розвою капіталу. Стати на сей шлях примусив її світовий імперіялістичний капітал, який, пройшовши увесь світ, зачав добивати ся вперто до брами щільно замкненого перед ним краю Японців. Японський народ, щоб ратувати себе перед долею, яка стрінула всі инші кольоніяльні народи зі сторони світового імперіялізму, що приносив з собою соціяльну, політичну і національну смерть чужим народам, переняв капіталістичну культуру старого і нового світа і сим способом з'імунізував себе від смертельного, безпосередного діланя світового імперіялізму.

Се очевидно мусіло сильно відбитись на внутрішних відносинах в Японії, як також на відносинах її до окружаючого її зовнішного світа.

Під впливом фінансового й промислового капіталу перебула Японія, подібно як і ціла Европа, цілий ряд кровавих, буржуазних революцій, в яких вдалось буржуазії вирвати владу з рук могучих японських февдалів, що була, як і всюди, викличним монополем шляхти: князів, ґрафів, баронів, знищити основу їх панованя — наємне військо — і завести загальну, обовязкову військову службу. Період буржуазних революцій скінчив ся сим, що капітал панував, а декорацію його пановаию давали давні князі-барони, з мікадом, сином сходячого сонця, на чолі.

Але буйний розвиток капіталізму приніс зі собою хуткий процес пролетаризованя населеня Японії, пігнав село в промислові центра, згуртував у них велитенські пролетарські маси, викликав велике заострене клясових противенств, а сим самим і клясову боротьбу між буржуазією та пролетаріятом, між визискувачами а визискуваними. Ся клясова боротьба відразу приняла грізні форми, бо експльоатація, нужда й чисто орієнтальний гніт робітничих мас капіталістами були більші чим де инде, бо молодий, жадний капітал-парвеню, маючи до діла з темними, орієнтально підлеглими і патріярхально настроєними робочими масами, старав ся витиснути з них останню каплину крови, щоб тільки насититись і набрати сили до боротьби з конкуренцією чужого капіталу.

До сеї конкуренційної боротьби прийшло скоро. З моменту, коли японський капітал під впливом внутрішного розвитку приняв форми імперіялістичного капіталу, йому стало за тісно на його островах і він перекинув ся на азійський материк, де стрінув ся і попав в конфлікт з імперіялізмом російським. Конфлікт сей скінчив ся побідною для японського імперіялізму війною, яка принесла йому на материку трівку базу в Кореї і Манджурії, а сим самим дала йому свіжу основу до дальшого зросту, але вже на кошт чужих народів.

Японський імперіялізм вийшов із світової війни непомірно скріплений. Промисл у краю розвинув ся до небувалих розмірів, через те, що Японія в світовій війні була головним доставцем усяких продуктів своїм союзникам: Франції, Англії, Італії, а головно Росії, що додало нової сили японським імперіялістам. Вони в своїй захланности, використовуючи догідну для себе політичну ситуацію і конюнктуру, заволоділи фактично, крім Кореї і Манджурії, східним Сибіром, Монголією і Шантунгом і наложили свою розбишацьку руку на Китай.

Отже Японія є сьогодні на далекому Сході чисто імперіялістичною державою, яка експльоатує трудовий люд свого народу і по розбишацьки гнобить і давить чужі народи, які вдало ся дістати їй у сіти капіталу.

На дорозі своєї експанзії на захід стрінула Японія по скінченю світової війни не давну царську Росію, але Росію соціялістичну, якої метою є визволене робучого люду цілого світа з тяжкого ярма капіталу і освободжене поневолених народів з кайдан імперіялізму. Імперіялістична Японія побачила в соціялістичній Росії свого смертельного ворога, який загрожує основам її панованя на Сході.

Страх японських імперіялістів, як і взагалі імперіялістів цілого світа, оправданий, бо під впливом пропаґованих совітською Росією визвольних соціялістичних ідей розвинув ся в Японії революційний рух до таких розмірів, які ся країна еще не бачила. Революційні заворушеня і політичні демонстрації за загальним правом голосованя, під напором яких мікадо розвязав давну палату послів, потрясають сильно підвалинами старого ладу в Японії.

Страйки з десятками і сотнями тисяч страйкуючих не оминають ні одного промислового центра а вибухають з страшною елементарною силою, та становлять різне memento для капіталістичного ладу.

Інтересну характеристику робітничого руху і взагалі внутрішних відносин в Японії подає японський соціяліст Катаяма в сих словах:

"Що відносить ся до робітничого руху в моїм краю, то можу з задоволенем заявити, що все йде до остаточної побіди. Очевидно, що військовість, бюрократія і буржуазія старають ся здавити волю робочого люду. Вони ведуть політику "сильної руки" і влади з рук не випустять так довго, аж пролетаріят силою не змусить їх до сего. Якраз тепер повстали в Японії найріжнороднійші пляни соціяльних реформ, але се все для обаламученя робітництва і заграниці. Тішить мене, що тепер наші товариші твердо працюють для комуністичної партії. Але їх так давлять і переслідують, що вони отверто працювать не можуть і вся робота скрилась у підполе.

Богато большевиків попирає наших товаришів, а від часу останніх заворушень в цілій державі від серпня 1918 р., вживаєть ся страйків і бойкоту.

Робітники просипляють ся скорше чим інтеліґенція. Населене втратило довіря до Мікада і радянська японська республика є тільки питанем часу. Вигляди революційного руху в Японії є великі".

Стільки японський соціяліст про свою вітчину. Слова говорять самі за себе і до них додавать не треба нічого.

Про революційні і визвольні змаганя країв і народів далекого Сходу, що є обєктом експльоатації японського капіталу, в нас (в "Новій Добі") говорило ся доволі докладно і ту повторять сказаного не будемо.

Ту вистарчить піднести тільки, що цілий далекий Схід під впливом большевицької пропаґанди підмінований і грозить кождої хвилі скинуть зі себе тяжке ярмо японського імперіялістичного бандитизму.

Так отже революційний рух на далекому Сході, маючи опору і черпаючи жизненні сили з революційної, соціялістичної Росії, грозить повалити капіталістичний лад Японії з двох сторін: із нутра революційними силами своїх робочих мас, і із зовні революційними, визвольними змаганями гноблених чужих народів.

З огляду на се нам стає ясно, чому японський імперіялізм старає ся знищити і здавити жерело всесвітної соціялістичної революції, а заразом жерело смерти капіталу і його суспільного ладу, пролетарську Росію. Він ратує своє житє. Се понятно. Понятна отже і остання офензива проти большевиків. Перед начатем її, японський імперіялізм підняв занавісу. Перед занятем Владивостоку він поставив ультіматум, в якім між иншим говорить ся:

3. Тайні товариства, що провадять революційну пропаґанду в Кореї і Манджурії, треба розвязати.

4. Ґазетні статі, звернені проти Японії треба заборонити.

Се ясно. Так воює імперіялізм всюди.

Кінець і вислід сеї боротьби предвидіти не важко. Капіталістичний лад і його дитя, імперіялізм, удержатись перед напором надвигаючого ся соціялістичного ладу, якого носієм є революційний трудовий люд, не зможе, він впаде, як впав февдальний лад під напором буржуазного ладу. Не утримаєть ся він і в Японії, він впаде під ударами революційного пролетаріяту і померкне давне сходяче сонце Японії, а на його місце зійде нове — величне, сонце соціялізму.

(Сю статю передруковуємо з "Нової Доби", з пропущенем деяких висловів, що не відносять ся до Японії. — Ред.)

МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ.

В звязку з майбутніми мировими переговорами Радянської Влади з Польщею, цікаво ознайомити ся з зовнішним станом та закордонною політикою сього "молодого жандарма Европи", на якого всі свої надії в боротьбі проти комунізму покладає Антанта.

Що до політики Польщі на сході, відносно Радянських Росії та України, то вона цілком ясна, і направляють її два фактори: з одного боку наказ Антанти, а з другого — імперіялізм самої польської шляхти, котра не хоче позбути ся мрій про велику державу "од моржа до моржа". В сьому напрямку Польща і старає ся використати авантурника Петлюру, після освідченя польського міністра заграничних справ Патека "як... отамана бандитів, яким можна скористуватись у боротьбі з большевиками", а на увласненій Петлюрою дірмі України, вона має замір спекулювати під час мирових переговорів. В сій афері беруть участь галицькі українські "дипльомати", як Ганкевич, С. Витвицький та М. Новаківський, які проповідують злучене всіх українських земель під владою польської шляхти і беруть на себе ідейне кероване й аспироване сього процесу.

Значно більш складно стоїть справа на инших кордонах Польщі, і не помилкою буде сказати, що з усіх боків Польща є під грозою.

Найбільш заплутаним та небезпечним для буржуазної Польщі є питане про Сілезію. І коли, домагаючись визнаня на свою користь Горішної Сілезії, Польща має на увазі дістати богатий вуглем район, то в обстоюваню своїх прав на Тешинську Сілезію польський уряд стремить забезпечити себе в будуччині від аґресивних спроб з боку Чехословакії.

Для утриманя в своїх руках Словакії, яка дуже неохоче терпить опіку Чехії, ся остання мусить мати в своїх руках Тешинську Сілезію, а головним чином — зелізничу лінію Богуміни-Кошіци, яка грає ролю стратеґічного та й господарчого ключа до Словакії. З другого боку, Тешинська Сілезія, як і Словакія, потрібні Чехам, щоб запевнити свої межі з Польщею від Карпат; тому, якби навіть плебісцит, який тепер переводить ся в Тешинській Сілезії, визнав би її Полякам, Чехи однаково спробувалиб відбити її силою, маючи можливість заатакувати її з заходу та з півдня.

Се добре розуміє Польща, котра, підтримуючи сепаратистські настрої Словаків, рівночасно мусить тримати значні військові сили на чеськім кордоні.

Ще більша небезпека грозить Польщі з боку Чехословакії в другім напрямку. Чехія не кидає мріяти про безпосередний чесько-російський кордон, бо без межованя з "великою славянською державою" саме істноване самостійної Чехії є дуже непевним. Навіть тепер, коли в Росії та Україні Радянська Влада, буржуазний чехословацький уряд не відмовляєть ся від ідеї такого межованя, лічучи нинішний лад в Росії тимчасовим. Тому то й старають ся Чехи утворити "чесько-російський (певнійш се чесько-український) кордон", який складав ся-б з Угорської України та Східної Галичини (через Лемківщину) до Правобережної України. Таким чином, Чехословакія збираєть ся вдарить у найболючійше місце Польщу — у Наддніпрянську Україну; а як взяти під увагу, що Чехи посідають вже Угорську Україну, то ясним стане, що тут криєть ся не мала небезпека для Польщі.

Тим більше, що Чехословакія вже приступила до практичної діяльности в підготовленю сього удару на буржуазну Польщу: концентрує значну військову силу в районі Пресбурґу (маючи на увазі занятє "чеського коридору" до Загребя); формує військові частини з угорських Українців (в Унґварі і по др. місцях), щоб кинути їх, в потрібну хвилю, на Східну Галичину; зажадала від Італії переслана до Чехословакії 70.000 галицьких Українців (які позістають, як бранці з европейської війни, в Італії), маючи на увазі мобілізацію їх для тієї ж мети, і т. п.

Таким чином, південна межа Польщі, котра в історії ніколи не приносила її жадного клопоту (з чого навіть повстала проповідка — "Поляк-Венґер — два братанки"), — тепер являєть ся, після східної, найбільш під загрозою; варта зазначити, що на добрі відносини з Угорщиною Польща також рахувати не може, позаяк мадярська буржуазія зацікавлена в тім, щоб повернути собі угорську Україну та Словакію і почуває з боку польської шляхти будучого конкурента в сьому.

Не ліпше обстоять справи і з Румунією, котра боїть ся, що Польща змагаючись захопити всі західно-українські землі в свої хижі пазурі, відібє у румунських бояр Буковину.

Зовсім зле з Німеччиною, у котрої Польща не лише відібрала б. Познанське князівство ("Велькопольська"), але й Східні Пруси з Торном й другими важними пунктами, котрих німецькі буржуї польським не подарують; тому при ходить ся польському урядові з пострахливою увагою прислухатись до всього, що діеть ся в Німеччині. І се тим більше, що доля Горішної Сілезії ще не вирішена, і по закінченю плебісциту в ній можуть виникнути нові, небезпечні для Польщі події.

Ще гірше з Литвою, буржуазний уряд якої, "Таріба", ніяк не хоче примиритись з тим, що в польських руках опинили ся Вільно та Ґродно. В часописях вже промайнула відомість про початок бойових діянь проти Польщі з боку Ковенської Таріби.

Навіть з союзною Латвією у буржуазної Польщі виникають непорозуміня, а власне — через Двинськ ("Дінабург"), який Поляки лічать старою столицею своїх "Польських Інфлянґ", а Латиші — своєю історичною твердинею.

Яку позицію в усій тій плутанині займають великі держави Антанти, яких заходів вони вживають, щоб її ліквідувати?

Жадних. Бо окремі великі імперіялістичні держави конкуруючи між собою, старають ся використати в своїх цілях своїх східних лакеїв, і тим вносять ще більшу плутанину в їх взаємно-відносини.

Англія, не бажаючи повного знищеня Німеччини і Австрії, та боячись здобутя Францією значіня одинокої великої держави на континенті, — старає ся не віддавати Польщі Горішної Сілезії. Рівночасно, знаючи, що Франція спекулює на Польщі, англійський уряд протиставить їй Литву, орґанізує литовське військо і т. и.

З другого боку французькі імперіялісти, мріючи про відбудоване реакційної Росії, підтримують і природну союзницю — Чехословакію, та й старають ся підчас плебісциту присудити Тешинську Сілезію не Полякам, а Чехословакам.

Крім того, Антанта, фактично вже не маючи боєздатної військової сили, боїть ся занадто значного зміцненя мілітаристичної Польщі, і тому час від часу нарікає забризганому кровю білому орлові крила; були вже серед Антанти зріст польського війська.

Таким чином, зовнішне становище буржуазної Польщі, як і внутрішне — дуже для неї невидне.

(В послідних двох лінійках є щось перепутане, однак не можемо їх справити, бо сю статю передруковуємо з "Укр. Щод. Вістий", де було так надруковано.—Ред.)

І хай лише вона захитаєть ся під навалою нашої червоної армії і внутрішних революційних сил, як свої-ж сусіди побють білого хижака, який і так вже занадто засидів ся в кальошах.

Се мусять брати під увагу і наші червоні військові керовники при дальшім розвою подій на фронті, і наша Радянська дипльоматія при майбутніх мирових переговорах.

І. Кулик.
("Червона Правда", Київ).

Віра Чеберяк ростріляна.

Одна з виновниць убійства Андрія Ющинського з 1911, яке спонукало ославлений процес проти М. Бейліса у Київі розстріляна на приказ совітських властий.

Кроваві демонстрації в Парижі

В часі першомайської демонстрації в Парижі було 102 урядників ранених, 103 осіб арештовано а 6 осіб цивільних перевезено до шпиталю. Соціялістичний дневник 'Bon Soir' доносить, що чотири особи вбито, двох послів потягнено до відповідальности за опір поліції.

Польські побіди й чеська соціялістична преса.

Соціялістичні чеські часописи використовують побіди Поляків в тому напрямі, що виказують польський імперіялізм. "Pravo Lidu" і "Ceske Slovo" грозить Польщі червоною відплатою. Часопись "Дух часу", яка виходить в Моравській Остраві, заповідає, що за три місяці червоні війська будуть у воріт Тешина.

В. Винниченко.

ПАРЛЯМЕНТАРИЗМ, ДЕМОКРАТІЯ І БОЛЬШЕВИЗМ.

1. Російські Установчі Збори. — 2. "Соціялісти" справедливости. — 3. Теплий лід. 4. Нетривкі успіхи.

(З книжки "Відродження Нації" т. II.)

2. "Соціялісти" справедливости.

Так міркують і деякі "соціялісти", що звуть ся соціялдемократами, соціялістами-революціонерами й иншими назвами. Не можна, мовляв, насилувати волю більшости й накидати їй те, за що та більшість не висловлюеть ся.

Коли міркують і говорять так представники кляс експльоатуючих, то в сьому, повторяю, нема нічого дивного, вони мусять так говорити, бо инакше вони повинні самі себе засудити на смерть.

Але дивно, що так говорять ті, що називають себе (і часто зовсім щиро!) представниками кляс експльоатованих. Дивно, що вони також гадають, що такі вибори виявляють справжню волю, справжні інтереси пригнічених і що то є насильство й несправедливість сю неосвідомлену, темну, забиту волю порушити й часом навіть проти сеї волї робити так, як вимагають інтереси поневолених, які сї інтереси мусять вимагати, як се бачать і розуміють дійсні й щирі представники сих поневолених, тільки свідомі й досвідчені?

Отже цікаво прослідити й розглянути закони психольоґії таких "соціялістів" — "справедливістів". Ґрунтом, як і скрізь, у більшости випадків є особистий, матеріяльний інтерес. Такі "соціялісти" в буржуазному громадянстві здебільшого мають більше або менше забезпечене житє, користують ся всіма здобутками культури й цивілізації, часто мають навіть "буржуазний" комфорт. У сьому самому нічого ні злого ні несоціялістичного немає. Соціялізм прагне як раз до того, щоб усі люди могли бути забезпеченими й користуватись і здобутками й комфортом цивілізації. А причина в тому, що в таких людий немає імпульсів у особистому житю до великої, жагучої активности в напрямі як мога швидшої зміни сучасного громадянства.

(Я кажу про людий щирих у своїх переконанях і не говорю про тих просто — мерзотників, які соціялістичні теорії, їхню фразеольоґію й етикетику "соціяліста" використовують для своїх суто-еґоістичних, матеріяльних і часто хижацьких інтересів.)

Крім того часто такі "соціялісти" або самі мають деякі капіталістичні підприємства або мають родичів-капіталістів, або самі матеріяльно залежать від них. Се також утворює не рішучу, не революційну психіку.

А для всіх треба мати на увазі звички житя з дитинства, ріжні звязки й порідненість з буржуазним товариством, усю буржуазну етику, звичаї, навіть буржуазний спосіб думаня, яким проймала все житє душа такого "соціяліста".

І з'окрема для українських соціялістів треба приняти на увагу національний момент. Для деяких, які справді все житє своє були вірними й активними оборонцями пригнічених кляс, які щиро бороли ся й з буржуазним ладом і з його етикою, які, дійсно, не мали ні фабрик, ні маєтків і були як клясово так і дейно пролетаріями, для сих соціялістів неправильно зрозумілі ними національно-державні завданя заграли ослабляючу їхню соціялістичність ролю. Тільки невеличка ґрупа українських соціялістів, які не загубили ні на крихту своєї національної волї (?—ред.), змогли бути послідовними соціялістами. (То була ґрупа Нерановича-Касяненка.)

От усі сї причини разом чи зокрема утворюють отой нерішучий, неактивний, опортуністичний тонус соціялістичного світогляду. На ґрунті такого бутя й такої психіки виростає й уся ідеольоґія опортуністів, "соглашателей", реформістів, ревізіоністів і т. п. Вони вибирають з науки соціялізму те, що найбільше підходить до їхньої психіки, й роблять його корінем і істотою всього учеця. Так, наприклад, українські соціялдемократи, взяли собі з учеця Маркса теорію розвитку капіталістичного громадянства, взяли її так сказати, в ідеальному розрізі, й нею прикрили свої дійсні, істотні й несоціялістичні, не марксістські прагненя. Сам, мовляв, Маркс сказав, що, поки не розівють ся в відповідній мірі продукційні відносини в середині самого капіталістичного ладу, доти не можлива зміна надбудови його. Отже, большевики, мовляв, беручись заводити в нерозвиненій, недорослій Росії соціялізм, були не справжніми марксістами, не соціялістами, а шкідливими утопістами, блянкістами, анархістами й трохи не реакціонерами.

А те, що Маркс горяче витав французьких большевиків 1871 року, париських комунарів, які також мали на меті завести в недорослій селянській Франції соціялізм, що Маркс сам учив ся на досвіді тих "утопістів" і вчив других, і що, розуміеть ся, се вчене його ні трошки не розходилось з його вченем про розвиток капіталізму взагалі, — се все у. с-д. пропускали без уваги, се їм не підходило. Їхній психіці, їхнім цілям більше користно було думати, вірити й говорити, що ні Росія, ні Україна ще не доросли до соціялізму, а через те... не треба й порушувати сього росту, не треба перешкаджати йому ріжними "передчасними експеріментами".

Цікаво, як уявляеть ся таким "соціялістам" прихід соціялізму. Перш усього психіка таких людий звикла до того, що се буде через якихсь сто-двісті літ; десь у далекій-далекій майбутности, не за нас та й не за наших дітий. Далї, се буде щось цілком-цілком нове, ідеально невинне, сентиментально-гарне. Всї люди будуть смирні, як ягняточка, всї житимуть у прекрасних палацах, літатимуть на аеропляних у гості одні до одних, а навкруги буде все так чисто, так естетично гарно, навіть машини, що виконуватимуть за людий усю працю, будуть як коштовні твори нового мистецтва.

Се, дійсно, приблизно так колись і буде. Але як, якими шляхами, через які етапи до сього дійде, про се такі "реальні", не "утопісти" соціялісти ніколи не думають. От собі буде тай годі, неначе з неба упаде.

І, розуміеть ся, їм і смішно й чудно, й навіть гидко думати, що се може хтось почати заводити в якомусь паршивенькому, брудному, напівдикунському Пирятині, Фастові, Лохвиці. Соціялізм у Пирятині! І як вони сміють ся, глузують і премажно, самовдоволено випинають груди, коли в тому Пирятині за кілька місяців "експеріменту" не бачать отого ідеального соціялізму. І ще з більшою упертістю й тупостю борять ся проти тих, які героїчними усилями пробують зіпхнути брудний півдикунський Пирятин на шлях перебудови, перечистки, на шлях реальної, руйнуючої й творчої праці для осягненя того ідеального ладу.

І який гвалт підняли такі "соціялісти" разом з буржуазією, коли большевики почали робити таку перечистку, коли почали розкидати, ламати, до коріня нищити всї орґани й апарати визиску й поневоленя, щоб на розчищеному місці будувати нове. Се вандалізм, се нищенє культури, се божевілє фанатиків, се — анархія, се насильство, се той самий царизм, деспотизм, самодержавіє!

(Дальше буде.)

З ПРИВОДУ ЗРАДИ УКР. СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Московське радіо донесло дня 30. цвітня с. р., що "польські білоґвардійці при помочи свого наймита Петлюри і французького золота втягнули в зраду галицькі частини, які перед кількома місяцями перейшли на бік совітської влади. Вістку сю потвердили опісля польські часописи, які додали, що се були три бриґади січових стрільців, розміщені на боєвих відтінках Чуднова, Літина і на полудне від Бару, які опустили в рішаючий момент червону армію і причинили ся тим до пораження большевиків. Після дальших донесень польського штабу розброєно сих зрадників і поміщено на разї в таборі в Підволочисках. Вісти сї громом вразили сю частину українського громадянства, яка в зраді свого народа не бачить своєї професії, а яка в почутю людської гідности плює на нужденного лакея польської шляхти головного отамана Петлюру. Кождий питав за причинами сего злочинного вчинку.

Пояснене було би трудне, колиб сей факт був відірваний. Але подія ся живо нагадує нам анальоґічну подію з перед кількох місяців, іменно зраду диктатора Петрушевича, який довівши своєю політикою народ до катастрофи, пхнув останки галицької армії на сторону царського ґенерала Денікіна, що по трупі українського трудового люду і по здавленю большевизму мав дійти до "єдіної неделімої Россії". І тоді також кождий, хто не стратив був сорому і чести, питав за мотивами сего кроку, питав навіть за душевний стан людини, що змогла ся на так непочитальний поступок. Многі не могли собі сего пояснити, але для всякого, хто хоч трохи був обізнаний з буржуазною політикою взагалі було ясно, що се був крок дрібного, паршивенького міщанства, яке випадково винесене хвилею національної революції на чоло політичного житя, висунуло свої клясові, приватні і особисті інтереси, та кинуло ся в обійми реакції і контрреволюції і готово було подати чортові руку в імя своїх клясових інтересів. Вони дрібні міщани були душею о много близші сій реакції, — яка представляла велику світову буржуазію, а яка заступаючи свої інтереси в Росії, видимо несла смерть українському народови, — чим українському селянству і робітництву в імени яких ще так недавно монополістично любили виступати. Для них усякий революційний крок, усякий сміливійший відрух українських трудових мас, що змагали до **повного** визволеня, був пострахом і загрозою їх клясовости і в сім страсї вони переслідували український люд, як революціонерів, большевиків, бунтовщиків. (Події в Дрогобичу, Тернополї, Золочеві і т. д.)

Се їхнє поступоване було зрозуміле, бо вони як міщани відчули, що соціялістична революція, до якої змагають робітничі маси, се кінець їх клясовим привілеям в громадянстві, смерть для їх посад, чинів, міністерських портфелів, ґенеральських відзнак, акційних підприємств, закуплених сіл, смерть для безконтрольної їхньої господарки.

На тім же самім тлї зродилась і зрада галицьких січових стрільців.

Сї військові частини, поповнюючи зраду, робили се як вірні діти своїх батьків. Вони десятки літ дивились на них як на політичних керманичів народу. Вони висисали від них і абсорбували в себе їх міщанську політичну мудрість, яка була витворила ся в кулюарно-парляментарних комбінаціях, пактах, клюбових договорах і переговорах, одним словом в цілій парляментарній "стратеґії", яка відповідно до австрійських відносин, де все задихало ся, служила до переведеня політичних акцій, очевидно не на дальшу мету, але з одного дня на другий, після того як диктувала хвиля.

Вони переняли від них і почуте своїх міщанських інтересів і тому в боротьбі за визволенє українського народа вони не виходили з глибокого соціялістичного прінціпу повного увільненя трудових мас з кайдан національної і соціяльної неволї. Для них як і для їх політичних батьків треба було буржуазної незалежної України, то є такої, яка би забезпечила українському міщанству повне право експльоатації своїх робочих мас; се було вивішенє синьо-жовтої національної плахти, під якою "свій", "патріотичний" поміщик, фабрикант, бюрократ і т. д. мав визискувати і давити укр. робочий люд. Для них ідеалом була міщанська Україна, де можна було дістати ситі місця, посади, синекури, де можна було з блискучими відзнаками на всїх частинах тїла і з задертою головою дзвонить острогами і з погордою дивлячись на profanum vulgus, товпу, тріскати шаблею.

І не дивниця, що з тактики перейшовши до большевиків, не чули себе серед них дома. Там треба було все по соціялістичному, по товариськи, як рівний з рівним, треба було піддатись контролї політичної власти, треба було стати дійсним орґаном трудового люду. Се все було противне дрібно-міщанським понятям і їх душа обурювалась і в обуреню протестувала так, що вирізувала політичних комісарів, а в кінці отворила в рішаючій хвилї большевицький фронт і перейшла на бік Поляків.

Так вийшло з часто декламованою "революційністю" української інтеліґенції — старої і молодої — яка взялась "визволяти" українські робочі маси і будувати незалежну Україну.

Коли би сї "революціонери" були відчули і зрозуміли, що соціяльна революція, се не декорація, се не світло, яке засвітить і згасне, а глибокий процес, який перевертає цілий суспільний лад до гори ногами, видвигає низи у верх, а верхи стягає у низ, тоді очевидно було би для них ясно, що одинокий ратунок для українського народа, для селянина і робітника — се якраз тільки соціялістична революція, бо вона визволяє українські низи, укр. трудовий люд на верх, віддає йому його судьбу в його власні руки, робить його паном землї і инших продукційних засобів, робить його власником і носієм усїх культурних дібр і перетворює таким робом давню, аморфну, некультурну (у висшім значіню), неподвижну масу демосу в висший тип суспільства, де свобідна гра індівідуальних духових сил, не спинювана вже більше в своїм розвитку інтересами визискуючих кляс і матеріяльними клопотами за примітивне вдержане житя, витворює чудову гармонію щастя між людьми.

Таку просту преспективу отвирала вже перед кождим Совітська Росія, що повстала з революції, а яка визволила свої робочі маси від визискувачів, яких викинула за борд суспільного житя, як нікчемних трупів, що жиють і випасають ся чужою працею. В соціялістичній Росії трудовий люд, діставши в свої руки всї добра і засоби продукції, став вільним, свобідним, не давленим ніким ні соціяльно ні національно. Все що діеть ся, все що творить ся, творить ся для него і через него, він сам для себе є творцем, він сам собі приказує і виконує. Се вже вищий щабель вольности, самостійности і незалежности народів, який можливий тільки в соціялістичному устрою, де всї собі рівні, де немає пануючих і визискуваних.

Таку же саму перспективу повного визволеня українського робочого люду несла зі собою і соціялістична, радянська українська република. Ся форма української державности несла зі собою очевидну смерть для клясових інтересів міщанства. І тому не диво, що се реакційне, забите, контрреволюційне міщанство, ставлячи свої інтереси на перший плян, виступало зі своїм ватажком Петлюрою проти такої України і не вагало ся навіть кинутись в обійми найстрашнійшого і найлютійшого ворога українського народа — польській шляхті — яка несла зі собою кров, морди, розбої, смерть і прокляття на українські землї.

Помагати "в сій роботї" польській шляхті і її лакеєві Пілсудському пішли й українські січові стрільці.

("Нова Доба".)

ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАНЄ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

(Докінчене).

Все, що тільки випродуковуеть ся комунами в першій мірі йде на задоволенє потреб комуни, а в стоваришенях певну частину збору розділює ся між членів стоваришеня. Знова надвишка збору як комуни так і стоваришеня йде для совітського правительства, в заміну чого комуни дістають від правительства всї потрібні знаряди праці, фінансову поміч і т. и. Декретом з дня 14. лютого 1919 року народний комісаріят рільництва зобовязаний заосмотрувати комуни і стоваришеня грошевими позичками, зерном на засів, давати необхідний інвентар і иншу конечну поміч. Для доповненя того декрету, дня 23. лютого 1919 року встановлено ре гулу після якої можна користати з одно-білїонового фонду.

Білїоновий фонд встановлений для ужитку комун в формі грошевих позичок, рільничих машин, штучних навозів і т. и., а має бути звернений продуктами без ніяких процентів. Стягає ся один процент, але се тільки в формі кари тоді, коли комуна або стоваришенє не віддає в означенім часї позички в формі продуктів. Всї одержані позички підлягають реґулам, які встановив народний комісаріят сільського господарства.

Совітське правительство і економісти привязують до форми колективного сільського господарства велике значінє. Совітські сільські господарства представляють собою початок повної соціялїзації рільного господарства. Говорять, що і комуни стануть з часом краєвими підприємствами. Колективна управа рілї є методою навчаня селян колективної господарки на рілї. Комуни і стоваришеня уважає ся за переходові економічні орґанізації, при помочи котрих дійдемо остаточно до повної соціялїзації аґрікультури.

В своїх стремлїнях до соціялїзації аґрікультури і просвіти, совітська Росія переняла на власність републики всї школи, а також втягнула до праці всїх спеціялістів в рільнім господарстві, котрих знанє і досвід є дуже важним в аґрікультурі і всїх инших совітських підприємствах.

Всї аґрікультурні школи перейшли на власність совітів ще в р. 1918 і від тоді стали ся доступними і безплатними для всїх. Декретом з дня 12 лютого 1919 р. совітська република перебрала на свою власність всї господарсько-рільничі експериментальні стації і осередки.

Для 30 січня 1919 р. совітське правительство зарядило спис всїх спеціялістів в сільськім господарстві, а 20 марта того же року всї зареґістровані спеціялісти почали вже свою працю в 12 совітських провінціях.

Належить замітити те, що совітське правительство в своїх стремлїнях заведеня колективізму на приватних посїлостях селян, ніколи і під ніяким зглядом не вживало насильних метод. Перші сільсько-господарські комуни були заведені в р. 1918 і зорґанізовані добровільно з найбіднійших груп селян в цїли самопомочі, щоби перебути економічний крах або з браку відповідної скількости знарядів праці. Аґрарні права зазначують, що комуни і стоваришеня є добровільними орґанізаціями.

Представителї совітської ре публики вказували много разів на сільсько-господарських конфедераціях, що совіти ніколи не будуть уживати насильних метод при вводженю в житє аґрарної програми. Ленін сказав слїдуюче на осьмім конґресї Комуністичної Партії Росії: "Глупотою є навіть думати про примусові кроки відносно середньо-заможного селянства... Ми мусимо переконати селян, але переконати їх нашим приміром... Перше всего треба їх переконати і доказати, що колективна господарка є ліпшою і кориснїйшою".

Виходячи з сего заложеня, конґрес в своїй аґрарній резолюції домагає ся ограничення що до збираня з селян податків та домагає ся встановленя системи подїлу між селян рільничих машин, зерна на засїви, заведеня расового скота, встановленя рільничого кредиту та залагодженя много инших господарсько-економічних потреб.

Щоби ввести аґрарний проґрам в житє, совітське правительство зорґанізувало в р. 1919 много нових совітських господарств і розвинуло сільсько-господарські комуни до числа 2,524, які обнимали один мілїон десятин землї. Річний збір совітських господарств рівнав ся вартости 843,000.000 рублїв. Сего року обшар совітських господарств досягне 2,000.000 десятин землї. Знова що відносить ся до комун, то в ґуберніях: петроградській, вітебській, новгородській, могілевській, тульській, калужській і орловській в половині 1919 р. було 1,360 комун з 179,000 десятинами землї. Тут треба брати під розвагу війну, котру накинено совітській Росії а котра витворила такі обставини, що годї покищо більше зробити в напрямі соціялїзації сільського господарства. Війна дуже задержала зріст соціялїзації, бо всї матеріяльні засоби совітської републики мусять йти на цїли війни. З причини війни і бльокади, не можна заступити старі господарські знаряди новими. Кромі того сотки тисяч досвідчених хлїборобів покинули свою рілю а пішли служити в армію. При таких условинах совітська Росія не могла зробити більше, бо її не допустили розвинути її плянів соціялїзації землї. При таких условинах вона й так зробила більше чим можна було сподївати ся.

Коли війна скінчить ся і совітська Росія увійде в торговельні зносини зі світом, то тоді й розвяже вона питанє соціялїзації землї в більших і ширших розмірах.

В. В. Дамбет в "Нейшин".

НАГЛІ СУДИ НА ПОКУТЮ І ГУЦУЛЬЩИНІ.

Урядове розпорядженє.

В польській урядовій "Ґазеті Львовскій" з дня 22. цвітня с. р. появив ся такий комунікат:

"В наслідок випадків злочину заворушень, які мали місце в косівському повіті, заряджую в порозуміню з президентом апеляційного суду у Львові і прокуратором при апеляційному суді у Львові на основі § 429 закона з дня 23. мая 1873 р. д. з. ч. 119,

НАГЛІ СУДИ

на території коломийського окружного суду, а саме в політичних повітах Снятин, Городенка, Косів, Коломия, Печеніжин для злочину заворушень з § 73 з. к. з 27. мая 1852 р. д. з. ч. 117.

Сей розпорядок входить в житє з днем його оголошеня по думці § 431 закона про карне поступоване.

Хто отже після належного оголошеня сьогоднїшнього розпорядку, станеть ся винним злочину заворушень, буде поставлений перед наглий суд, до якого то поступованя мають бути примінені приписи XXV. розділу закона про карне поступоване і буде засуджений на кару смерти.

Одночасно забороняеть ся, щоби кождий вистерігав ся всяких збіговищ, які зміряють до заворушень та всяких підбурювань до них і всякої в них участи, а надто, щоби кождий примінював ся до всяких розпорядків властий, виданих в цїли знищеня тих злочинів, бо в иншому випадку кождий, хто допустить такого злочину буде відданий під наглий суд і буде також покараний смертю.

Львів, дня 10. цвітня, 1920.

Ґенер. дел. уряду:
ҐАЛЕЦКІ".

До сього комунікату додає "Ґазета Львовска" таке пояснене:

"Причину до сього розпорядку дали заворушеня в громаді Жабе, косівського повіта, котрі виявили ся в замордованю стежі, зложеної з двох жандармів військової жандармерії, в нічному оружному нападі на постерунок в Жабю, який то напад одначе відразу відперто крісовою сальвою. Надто мали забрати і увести в гори лїсового управителя з Явірника. Заворушеня ті, о скільки покищо можна було провірити, мають большевицьку основу. Негайно після тих випадків увійшли відділи стоячого в залозї косівського повіта війська, які наслідком роз порядку Д. О. Ґ. у Львові так скріплено, що небезпека поширеня того руху буде усунена".

Інтерпеляція в справі наглих судів.

В польському соймі вніс соціялістичний посол Пужак отсю інтерпеляцію в справі виїмкового стану і наглих судів на Покутю:

Розпорядженем ґенерального делеґата Ґалецкого з дня 22. цвітня с. р. завішено над Покутєм виїмковий стан і введено наглі суди. Мотивом до сего зарядженя мали бути буцїм то заворушеня серед місцевої гірської людности на тлї "большевизму".

Виїмковий стан і наглі суди обнимають повіти: коломийський, косівський, печеніжинський, снятинський і городенський. Заряджене делеґата уряду відбило ся відгомоном в польській і українській пресї. З голосів преси, а саме з "Дзєнніка Людового", "Курера Львовського" і "Впереду" оказуеть ся, що підкладом до невдоволеня населеня Покутя не був большевизм, але з одної сторони реквізиція харчевих засобів і так вже скупих і реквізиція живого інвентаря, сеї одинокої підстави матеріяльного істнованя населеня, а з другої сторони нездарність місцевих цивільних властий, які не вміли оборонити від безправних реквізицій і за безпечити її перед маревом голоду.

Голод і епідемії десяткують населенє, а зарадчих середників зі сторони уряду населенє не бачить. В сих умовинах заводить делеґат уряду виїмковий стан і наглі суди, які не можуть успокоїти виголоднїлих і збіднених мас гірського населеня і піпхнуть його до актів розпуки.

Супроти сего, запитують інтерпелянти, чи відомі урядови зарядженя і мотиви Ґалецкого; чи міністри годять ся перевести слїдство в сій справі і негайно знести виїмковий стан і наглі суди на Покутю; та вкінці домагають ся вияснення уряду перед соймом.

ПРОСИТЬ СЯ ТОВАРИШІВ НЕ ЗАБУВАТИ ПРО ДВАЦЯТЬ-ДОЛЯРОВІ ПАРИКИ.

СПІШІТЬ ТОВАРИШІ!

Фр. Енгельс.

ПОЧАТОК РОДИНИ,

ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТИ І ДЕРЖАВИ.

(Продовжене.)

Такі богацтва, скоро раз перейшли в приватне посідане родин і там швидко збільшили ся, показали ся для суспільности основаної на одно-паристім подружу і на матерно-правнім роді могучим ударом. Одно-паристе подруже ввело в родину новий елемент. Попри рідну матір поставило воно удостовіреного рідного батька, котрий до того правдоподібного ліпше був удостовірений, як неодин нинішний "батько". Після тодішного поділу праці в родині, припадало на чоловіка добуване поживи і потрібних до того робучих знарядів, отже і власність сих послідних; в случаю розвязаня подружа він їх забирав з собою, так як жінка задержувала свої домашні пожитки. Після звичаю тодішної суспільности був отже чоловік також властителем нового жерела поживи, худоби, а пізнійше також нового знаряду робучого, невільників. Але після звичаю тої самої суспільности, його діти не могли дістати по нім спадщини, бо з тим мала ся річ ось як: Після матерного права, отже як довго походжене числило ся лише в женській лінії і після первісного порядку наслідства в роді, спадщина діставала ся зразу по помершім члені роду, родовим спорідненим. Майно мусіло лишити ся в роді. Задля незначности предметів, переходило воно в практиці мабуть на найблизших родових споріднених, отже на рідних з матерного боку. Але діти помершого чоловіка не належали до його роду, але до роду їх матери; спадщину діставали вони по матери, зразу з иншими рідними матери, пізнійше може в першій лінії; але по свому батькови не могли наслідувати, бо не належали до його роду, а майно мусіло лишати ся в роді. До смерти посідача черед, всі його череди перейшли би передовсім на його братів і сестер і на дітий його сестер, або на потомків сестер його матери. Але його питомі діти були від наслідства виключені.

В тій мірі отже, як богацтва збільшували ся, давали вони з одного боку чоловікови важнійше становиско в родині як жінці, а з другого боку зродили стремлїнє використати скріплене становиско в той спосіб, щоби дотеперішний порядок наслідства зломати в користь дітий. Але се було неможливе, доки походжене числило ся після матерного права. Треба було отже передовсім сей порядок зломати, і його зломали. Не було се так тяжко, як нам нині здає ся. Бо ся революція — одна з найбільше визначних, які людськість дожила — не потребувала дотикати ані одного з живих членів роду. Всі члени роду могли по ній лишити ся тим, чим були перед нею. Вистарчила проста постанова, що на будуче потомки мужеських членів роду мають лишити ся в роді, а потомки женських членів мають бути з него виключені і мають перейти до роду їх батька. Так числене походженя в женській лінії і матерне право наслідства звалено, а установлено мужеську лінію походженя і батьківське право наслідства. Як і коли ся революція відбула ся у культурних народів, не знати. Припадає вона в цілости на часи передісторичні. Але що вона відбула ся, доказують зовсім докладно численні сліди матерного права, зібрані особливо Бахофеном; а як легко вона відбула ся, се бачимо на численних племенах індіянських, де вона відбула ся доперва в найновійших часах і ще тепер відбуває ся, а то по части під впливом зростаючого богацтва і зміненого порядку житя (перенесеня з лісів в прериї), а по части під моральними впливами цивілізації і місіонарів. З вісьмох племен Міссурі має шість мужеську, а два ще женську лінію походженя і порядок наслідства. У племен Шовні, Місмі і Деляворів вкрав ся звичай, що дітям додають родове назвиско батьківського роду і тим переносять їх до того роду, щоби могли бути наслідниками батька. "Вроджена се людям казуістерія, щоби змінювати річи через зміну їх назвиск, і винаходити всілякі штучки, щоби в самій традиції традицію зломати, там де безпосередний інтерес того вимагав!" (Маркс). З того виродила ся страшенна замішанина, котру можна було усунути і по части усувано лиш через перехід до права батьківського. "Се був мабуть загалом найприроднійший перехід." (Маркс.)

Зломане матерного права стало для жіночого роду всесвітною катастрофою. Чоловік взяв в свої руки керму також і дома, жінка попала в понижене, підневолене, стала рабинею його похоти і простим інструментом до плодженя дітий. Се понижене становиско жінки, котре іменно у Греків героїчних і ще більше клясичних часів явно виступає, старали ся з часом прикрасити і облудою прикрити, місцями навіть в лагіднійшу форму прибрати, але зовсім його не усунули. Першим наслідком заснованого абсолютизму мужчин була проявивша ся тепер переходова форма родини патріярхальної. Характеризує її головно не многоженство, о чім пізнійше, але "організація певного числа вільних і невільних осіб в родину під батьківською властию голови родини. В семітській формі живе сей голова родини в многоженстві, невольні мають жінку і дітий, а ціль цілої організації є: догляд черед на відграниченій території". Головна річ в тій організації є включене невільників і батьківська власть; тому то викінченим типом сеї форми родинної є родина римська. Слово "familia" означує первісно не ідеал філїстра складаючий ся з сентіментальности і домашної сварки; у Римлян воно зразу не відносить ся навіть до супружної пари і її дітий, але лиш до рабів. Famulus значить домашний раб, а familia є загал всїх належних до одного мужчини рабів. Ще за часів Ґаюса була familia, id est patrimonium (т. зв. пайка наслідства) предметом тестаментарного запису. Слово се винайшли Римляни, щоби означити ним новий суспільний організм, котрого голова мав під собою жінку і діти і певне число невільників під римською батьківською властию, з правом житя і смерти над всїма. "Слово се отже не давнійше від зелїзної системи родинної латинських племен, котра витворила ся по заведеню рільництва і законного невільництва і по відділеню арийських Італьців від Греків". Маркс додає: "Нинішна родина містить в собі не лиш зароди рабства (servitus), але й прикріпощеня до землї (Leibbeigenschaft), бо її з самого початку звязано з виконанем робіт в рільництві. Вона містить в собі в мінятурі всі ті суперечности, котрі пізнійше широко розвивають ся в суспільности і в державі". Така форма родини показує перехід одно-паристого подружа в моногамію. В цїли зебезпеченя вірности жінки, отже вітцівства дітий, дістає ся жінка під безусловну власть чоловіка: єсли він її убиває, то виконує лиш своє право.

(Дальше буде.)

ВІДНОСИНИ ЧЕХІВ ДО ПЕТЛЮРІВСЬКОЇ АВАНТУРИ.

В кореспонденції з Праги з дня 1. мая, яка наспіла до американських українських газет з націоналістичних кругів, читаємо слідуюче:

Чехи, які незвичайно цінили добрі відносини до них Українців і з свого боку не щадили їм проявів своєї приязни, цінячи в Україні посередницю між Чехією й Росією, чи Східним Славянством взагалі, були дуже збентежені політикою Петлюри. Для них зовсім незрозумілою була та легкодущність, з котрою міністри Петлюри й він сам зрік ся такої дорогоцінної й для України і для Чехії країни, як Галичина, через котру Чехія моглаб мати безпосередню стичність з Україною, і через неї — з Росією, минаючи Польщу, в котрій Чехія справедливо бачить небезпечного конкурента, з котрим ранійше чи пізнійше прийдеть ся звести рішучу боротьбу. Чеські політики стратили довіре до сього українського (петлюрівського) уряду, бо одно з двох; мусїли вважати сих людий або слабими патріотами або слабими політиками.

Відомости про те, що галицька бриґада (яка під час тогорічного польського наступу схоронилась на чеську територію і була принята Чехією на своє удержане, формально інтернована в Яблонці) має бути вжита Петлюрою до формованя нової армії під польським протекторатом, на окупованій Поляками території, обудила нові невдоволеня. Бриґада, котру Чехи утримували, спасли від загибелї, мала бути фактично вжита на збільшене польських сил якраз у хвилї, коли Чехія мобілізувала свої сили, щоб на всяк випадок бути готовою для можливого обрахунку з Польщею за Тешинський округ. Петлюрівські аґенти поясняли, що бриґада і инші формованя мали бути вжиті для спільної боротьби проти большевиків, але таке призначене також не могло одушевляти Чехів, котрі рішили на далї триматись вповні невтральними супроти подій в Росії і польсько-російської боротьби.

На мирову пропозицію зроблену Совітською Росією чеське правительство недавно відповіло нотою, де зазначило свою невтральну позицію і висловлювало бажане війти в порозуміне по ріжним конкретним питанем. Совітський уряд російський відповів, що вповні вдоволяєть ся сими заявами. Але кілька день тому чеське міністерство заграничних справ одержало нову ноту дня 25. цвітня, підписану комісарами заграничних справ російської републики Чічеріном і української совітської Раковським. В ній вони вказують, що заяві про невтральність Чехії суперечить той факт, що чесько-словенський уряд "фаворизує воєнні заходи проти совітської власти України": "на території чесько-словенської републики організують ся полки зложені з Українців, бувших воєнно-полонених в Італії й инших антантських краях". Досї зорганізовано три такі полки й роблять ся приготованя для організації нових таких частин. Діеть ся се на жадане Петлюри і чеська газета "Венков" пише, що сам він має приїхати до Праги, аби занятись висилкою сих проти-революційних військ для зєднаня з польськими силами проти совітської української републики. Нота додає, що Петлюрині аґенти, яким дозволена така робота на території чесько-словенської републики, не представляють собою ніякої признаної власти на Україні, а тільки "честолюбність одиниці, котра облишена російською Україною, навіть своїми найблизшими співробітниками в директорії, викиненої з свого краю — яка пішла до табору держави, котра зовсім не криє своїх заборчих плянів що до України".

Оголошуючи сю ноту, чеське міністерство додало пояснене, що ся совітська нота опираєть ся на хибних інформаціях про якісь українські формованя на чесько-словенській території. Що до галицької бриґади інтернованої в Яблонці дійсно робились ріжні пропозиції аби вжити її до боротьби на російській території. Проєкти такі виходили не тільки з против-большевицьких кругів, але і з сфер приязних большевикам. Але аж до повного вирішеня галицького питаня чеське правительство зістанеть ся в повній невтральности супроти відносин між Росією, Польщею й Україною і не допускає ніяких формацій у себе.

З нагоди сього урядового виясненя чеське "Право Ліду" — орган соціял-демократичної партії, котра тепер являєть ся партією правлячою, завважає від себе, що хоч бажане уряду бути невтральним не будить ніяких сумнівів, то все таки зістаєть ся незрозумілим, на якій підставі ріжні офіцирські реакційні круги, з початку російські, а тепер українські (петлюрівські) користують ся в Чехії свободою, якою не можуть користуватись представники сов. власти російської й української. Невідомо на якій підставі сі місії, спеціяльно петлюрівська, розвивали й розвивають найживійшу політичну пропаґанду. Петлюрині люди дійсно ведуть пропаґанду в Яблонецькім таборі й **переслїдують вояків настроєних соціялїстично або комуністично.**

Ґазета висловлює побажане, щоби Українцям, які пробувають в Чехії, був улекшений поворот до вітчини, а всякі місії й комісії т. зв. петлюрівські, які функціонують на чеській території, були ліквідовані. "Інтереси громадян української републики, оскільки вона вийшла з території бувшої Росії, доста обслуговують ся представниками іспанського правительства. Панове Рафальський як і Славинський (перший представник колчаківців, другий — петлюрівців) на території нашої републики зайві або й шкідливі з погляду відносин, які виникають між Росією й Чехією".

Положенє в східній Галичині.

В кореспонденції зі Львова до "Нар. Волї", датованій 25. цвітня с. р., читаємо слідуюче про положенє в Східній Галичині під польською окупацією:

В Східній Галичині під польською окупацією відносини теж не кращі. Тут національне поневоленє українського хлопа і робітника тісно звязане із економічним його закріпощенєм.

Польща нині мимо сего, що називаєть ся републикою, що на її чолі стоїть бувший соціялїст Пілсудський та що має демократичну ординацію виборчу до сойму, є в суті річи шляхоцька держава, чужа навіть капіталїстичним формам новочасного житя.

Всї важнійші уряди заняла шляхта або її прихвостні. На т. зв. "kresach" всї уряди обсаджені мужами довіря сеї шляхти, які не оглядаючи ся зовсім на центральний уряд у Варшаві, роблять все що їм тільки захочеть ся або шляхта чи вшехпольська кліка розкаже.

І вони зльокавтували та викинули з праці всїх урядників державних і автономічних, всю українську службу, в суді на почті, на зелїзниці. Тисячі українських урядників і робітників більш чим рік викинені зі служби голодували а їх родини примирали в нуждї. Навіть на поручене в Варшави місцеві власти й досї не хочуть приняти до служби зелїзничників і почтовців — а головно їх провізоричний персонал, хоть сей має нераз по кілька-найцять літ служби та вплачених вкладок до пенсійного фонду.

Люди голодують бо роботи нема нїгде, всї варстати замкнені. В містах страшна доріжня, кільо бульби у Львові коштує 12 кор., літра молока 14—18 кор., 1 кільо мяса 120 к., цукру 100—130 р., а муки нема майже зовсім. На картки дістає тільки населене 80 дкґ. хлїба на особу. Та й сих 80 дек. не видить нераз й 2—3 тижні. Не ліпше є і по селах. Там часті реквізиції військом а то й прямі рабунки бандитів зрабували все до тла. Нема ні зерна на засів, ні худоби, щоб обробити поле. Нема й людий, бо лишили ся тільки калїки та старці. В таборах для полонених і інтернованих погинули тисячі українських селян, робітників, інтелїґенції, і то так мущин як і жінок. В одному тільки таборі в Берестю на т. зв. "Буґшопах" протягом шести місяців згинуло 1.834 Українців.

Епідемії, голод, та пятнистий тиф нищать цілі села. А власти дивлять ся байдужно на се. Всяке невдоволенє — нищать як большевизм виїмковим станом і шибеницями.

Перед трома днями завели виїмковий стан і наглі суди на Гуцульщині, а саме в повітах Косів, Коломия, Печеніжин, Снятин і Городенка.

Не треба додавати, що все инше українське теж знищене.

Школи на силу польонізують ся, на місце української заводить ся польську мову. На львівський університет не пускаєть ся й досї української молодїжи, українські орґанізації під станом виїмковим. Професіональні орґанізації українського робітництва закриті, дозволу на їх відкрите власти не дають.

Виїмковий воєнний стан не дає навіть можности свобідно переїхати з одної місцевости до другої.

Коли навіть український робітник, який не маючи в місті роботи, поїде на село і роздобуде трохи поживи, то й се на зелїзниці йому відберуть ріжного рода люди, що нібито реквірують а в ґрунті-річи прямо рабують. Жалувати ся нема де. Впрочім всї уряди тепер політикують і на нищене Українців дивлять ся через пальці, прямо помагають. Житє взагалї є невиносимо страшне. Помимо сего народ не падає духом, робить все що може, орґанізуєть ся, та вірить, що колись таки прийде день його визволеня.

Дмовський проти Пілсудського.

ВАРШАВА, 25.мая. — Роман Т. Дмовський, лідер партії народових демократів, (вшехполяків) вернув до Польщі після 5-літної неприсутности. Він прибув в хвилї, коли зі всїх боків питають ся, чи мілїтарні амбіції Польщі не заведуть її в пропасть. Довкруги Дмовського зібрані елементи, які є проти плянів Пілсудського. З того згляду присутність Дмовського в Варшаві має велике значінє.

Дмовський за хитрий, щоби в теперішній хвилї він отверто виступав проти Пілсудського, проти польських амбіцій, однак без сумніву він буде старати ся приготовити Польщу до сего удару, який вона понесе, коли стараєть ся зменшити значінє держати Україну під польським ярмом, ніж заняти Київ при помочи війська.

Дмовський отверто висказує свій сумнів що до авантури Пілсудського на Україні, однак він стараєть ся зменшити значінє небезпеки, замість явно виступати проти Пілсудського.

Пілсудський стремить до утвореня великої східно-европейської федерації під проводом Польщі.

Дмовський був провідником ґрупи в російській (царській) Думі. Він ненавидить так Росії, як Пілсудський, і волїв би він помиритись з Росією, а звернутись проти грози імперіялїстичної Німеччини. Дмовського вплив буде рости разом з тим, як положенє польської армії на Україні буде ставати ся чимраз більше безвихідним.

Тракія проголосила свою независимість.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 24. мая. — Тракія проголосила свою независимість. Декларацію независимости принято в Адріянополї 13. мая на зїздї 217 делеґатів, репрезентуючих всї партії ріжних округів. Декларація між иншим говорить:

"Тракія, будучи музулманською в повному змислї і маючи що до національности більшість Турків, відкидає пропозицію відірваня від турецької імперії і прилученя до Греції, та зі зброєю в руках буде ставити опір Грекам, які пробували би окупувати ту країну, та всякому революційному рухови, що сприяв би такій акції".

Горожанська війна в Альбанії.

ЛОНДОН, 26. мая. — З Риму доносять до Телеґрафічної Обміни на основі вісток з Дурацо, що Альбанія знаходить ся в обіймах горожанської війни, якої остаточний вислід є неможливий до предвидженя.

Видно, що тимчасове альбанське правительство не всилї запанувати над положенєм, а його поклик до зброї і заходи в цїли створеня національної армії остають без результатів.

Греки, які передше бажали негайно окупувати північний Епір, рішили зачекати з тою акцією, побоюючись комплікацій і атаків ворожих банд. Кажуть, що населенє просить італійських командантів не забирати своїх військових залог з середини краю.

Американські банки протестують проти польської господарки.

Великі американські банки, що занимають ся пересилкою гроший на території, якою володіє тепер польська влада повідомила міністерство торговлї, що вони не приниматимуть на дальше жадних грошевих посилок до Польщі, бо польські банки не виплачують сих посилок до часу. Банкирі зазначують, що мають позитивні дані, що польські банки виплачують перекази аж по вісьмох місяцях й довше від хвилї, як вишлеть ся з Америки.

ПОШУКУЮ

в важній справі своїх краянів-односельчан з Кобаки, повіт, Косів, Галичина. Найбільше моїх товаришів перебувають в Торонто. За ласкаве повідомлене мене про обставини в ріднім селї, буду дуже вдячний. Прошу писати до:

Nick Bodnaruk
H. E. Co.
Cameron Falls, Ont.

ПОШУКУЮ

свого брата Михайла Кобзея, з села Маластирчаки, повіт Богородчани, Галичина. Має перебувати в околиці Венкувер. Хто би про него знав або він сам, прошу зголоситись на адресу:

W. Kobzey
(33) **Endako, B. C.**

ПОШУКУЮ

за своєю товаришкою Домкою Довбош, з села Свидови, повіт Чортків, Галичина. Має перебувати в Вінніпеґу. Хто би про неї знав або вона сама, прошу написати на слідуючу адресу:

Anna Byciuk
48 Arthur St.
(33) **Hamilton, Ont.**

ПОШУКУЮ

в дуже важній справі краянів Михайла і Петра Дячук, з села Лужан, повіт Кіцмань, Буковина. Через довгий час перебували в Медісін Гет, Алта. Хто би про них знав або вони самі, хай зголосять ся на адресу:

Jakiw Orlecki
Box 871
(33) **River Rouge, Mich.**

ДЕ Є

Яків Дегодь, з села Біла, пов. Чортків. Послїдний раз перебував в Мондейр, Алта. Пошукує його в дуже важній справі його сестра:

Феврона Корецка
600 Hargrave St.
(34) **Fort William, Ont.**

ПОШУКУЮ

своїх краянів Яська Коздровського, Николу Благого, Федора Калинюка, Гринька Кльоцка і Казїка Кобзана, з села Бариш, повіт Бучач. Хто би про них знав або вони самі, прошу написати до мене на адресу:

Nykola Zorniak
Box 29
(33) **Transcona, Man.**

ВІДОЗВИ СЯ БРАТЕ!

Пошукую в важній справі свого брата Миколу Зубальського, з села Віська, повіт Добромиль, Галичина. Шість літ назад перебував в Супіріор. Хто би про него знав або він сам, прошу писати до:

W. Zubalsky
1609 Juniota St.
Nicetown
(34) **Philadelphia, Pa.**

ШТОР НА ПРОДАЖ

Маю на продаж штор на розі улиць Прічард і МекКензі, в добрім положеню — приносить добрий прихід. Продаю з тої причини, що хочу їхати до старого краю. Хто хотів би купити, хай зголосить ся на адресу:

J. Ziulkowski
650 Pritchard Ave — Winnipeg.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ

"МОЛОТ"

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНА ЧАСОПИСЬ

Передплата — $2.00 нарік, 10 цнт. поодиноке число.

"MOLOT"

414 E. 9th STR. — — — — NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

"УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТИ"

ОДИНОКА ЩОДЕННА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ В АМЕРИЦІ.

Ся часопись має своїх кореспондентів в Европі як також в ріжних центрах української еміґрації в Америці.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

На рік $9.00
На пів року $4.50
На три місяці $2.50

Передплату шліть, або по оказове число пишіть на адресу:

Ukrainski Shchodenni Visty

502 EAST 11-th STR. — — — — — — — — NEW YORK, N. Y.